

ע ל ה ב ד ל א ח ד ג ד ו ל

1.5.1944 DOC 00444

עמים אתה עומד ותוהה על יחסם של רבים מיהודי ארץ-ישראל אל העולם הסובב אותנו, נדמה לך שמוזר הוא היחס הזה. הרי, בלי ספק, הנאצי (ואולי מותר לאמר בפשטות: הגרמני...) הוא האויב, המשמיד. בכל זאת, מכון פתוסי-הכעס, ואצל רבים וטובים גם פתוסי-השנאה, לא כלפי היטלר אלא כלפי הלוחמים בהיטלר.

עם כל העוול הנעשה לנו ע"י בעלי-הברית, עם כל הרגשת-הרמיה שבדיבוריהם על צדק ויושר מצד אחד, והתעלמות קשה מיטורינו מצד שני, — צריך אדם להיות חסר-דעה לגמרי בשביל להניח אפשרות של השוואת בעלי-הברית עם הנאצים. ואף עלינו כן אנו נתקלים לעתים קרובות בכעס ושנאה כלפי בעלי-הברית, עד כדי שהם מאפילים על ביטויי-השנאה לגרמנים. אכן, הסיבה לכך פשוטה למדי: על חית-הטרף אין האדם כועס, אין לו טענות אליה. הוא יודע: חית-הטרף צמאה לדם. כלום יכעס האדם על הנמר? וכי יעלה בדעתו של אדם לטעון גגדו, או לחרפו ולגדפו?

לכן אנו רואים, כי יותר מן הכעס על הנאצים שאלצו את מעפילי "סטרומה" לדרכם המסוכנת, כועס האדם היהודי, על אלה שלא נתנו להם לרדת בחוף הארץ. ומכיוון שהתואר "נאצי", או "כמו-נאצי", הוא התרוף הקשה ביותר שאנו מעלים בדעתנו, אנו משתמשים בו לגנות את בעלות-הברית על קשיחות-לבן כלפי אסונו.

אמנם, משעושה יהודי את חשבונו, הריהו ודאי חסידן הנלהב של בעלות-הברית; אבל מהי הרגשתו יום-יום? — לנוולותם, לאכזריותם ולבהמיותם של הנאצים התרגל, עד שפסק כמעט להתמרמר עליהם. מה שאין כן ביחס לבעלי-הברית. ויש בענין זה עוד גורם חשוב הפועל בקרבנו בסתר: בלבנו נקבעה זה כבר ההרגשה, כי בעלי הברית ינצחו, ואין זו אלא שאלה של זמן. אנו רואים את הנאצים רק כ"שוס עובר"; לא הם יקבעו את גורל העולם, לא הם "כוחות המחר". ואילו בעלות-הברית — הם המנצחים, בידם ניתן גורל העולם למחר, והם שיחליטו גם על גורלנו. מה הפלא, אם לבנו מתחמץ בקרבנו בראותנו או בשמענו על מעשה נבלה מצדם?

כל זה מובן וברור מבחינה פסיכולוגית ורגשית; ואולם אם נשקול בדעתנו נבין, כי מסוכן ומזיק הדבר לטפה בתוכנו את ההרגשה הקשה הזאת ביחס לאומות-הברית. מדרך הטבע הוא, שמדי זכרנו את "סטרומה", את "רמת-הכובש", או את הכשלה היהודים המנסים להמלט מהתופת הנאצית, אנו שואלים את עצמנו: ובכן, מה ההבדל בינם לבין הנאצים? ואולם אין שאלה זו מותרת לנו אלא אם נענה עליה באופן ברור: בכל זאת, יש הבדל, הבדל עצום!

ומדוע חשוב לנו לדעת ברור שיש הבדל? מדוע מסוכן ומזיק הדבר לטפה בלבנו כעס ומשטמה לבעלות-הברית, וביחוד לבריטניה? — מפני שהלך-רוח זה עלול להביאנו מהר למקום שהגיעו שטרן וחבריו. כולנו מבינים ש"האוקופנס היושב בארץ" אינו אויבנו מס' 1. גם אנשי קבוצת שטרן היו מתגעגעים לשלטון הבריטי, לו קרה, חלילה, אסון צבאי גדול בימי אל-עמיין. כולנו מבינים, שהמלחמה בבריטים, "עד הסוף" אינה בבחינת מדיניות מעשית, וה"לוחמים" לא שקלו כלל את הענין מבחינה מדינית-תכליתית, כמרכן ברור לכולנו שבנאצים יש לנו מלחמה "עד הסוף", עד הרמה; ובענין זה אין צל של ספק, לא מבחינה מוסרית ואף לא מבחינה מדינית.

כל איש ואיש מאתנו חייב לדעת, שמן הנמנע להטיל לתוך הציבור סיסמה, בלי שמישהו יסיק מסקנות ממנה. ואפילו בעידנא-דריתחא חייבים להזהר מהשוואות מוגזמות ו"ציוניות" יותר מדי, אני חושב, שהשטרניזם צמח, במידה רבה, — (חוץ מהרקע הנפשי של אנשים שסבלו איומות מ"הקירת" שוטרים בריטיים) — מתוך מסקנות קיצוניות מהתאוריה שאין הבדל בין בריטניה לנאצים; כי מאחר שאין הבדל בין שני אלה ("אלה מגרשים ואלה אינם נותנים להכנס", "אלה משמידים ואלה אינם מצילים" וכד'), הרי צריך להלחם ב"אויב הקרוב", זה שבארץ-ישראל.

רק אם נחוש יום-יום את ההבדל המהותי בין בריטניה לנאצים, ואת ההבדל העקרוני ביחסנו לשני הכוחות הללו, נוכל להבין מפני מה אין לנו כיום אויב כהיטלר. אנו אומרים: אמנם מלחמה חמורה בספר הלבן, וגם מלחמה חמורה בעד מדינה עברית, אבל לא מתוך שנאת בריטניה אלא כבן-ברית שלה. משנאה זו עלינו להזהר — לטובת-ראנו.